

Ako funguje centrálne banka?

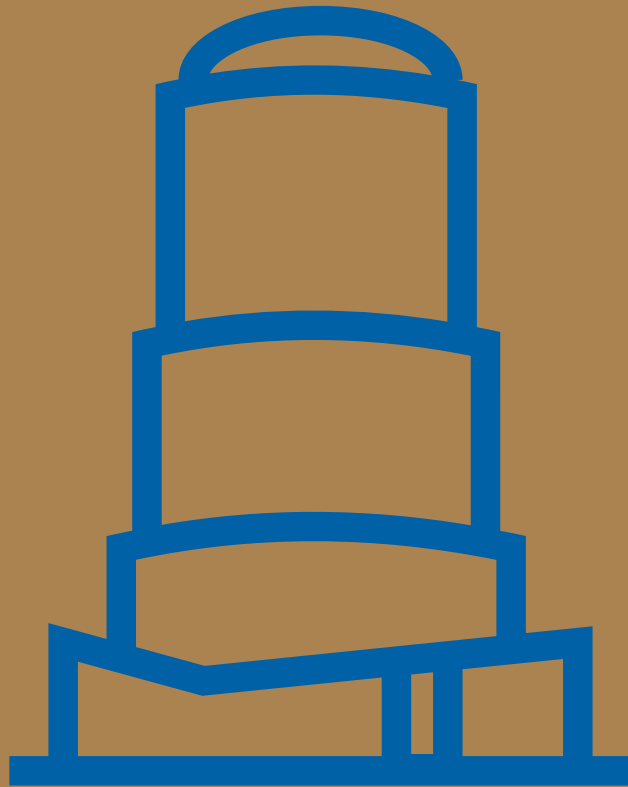

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

Obsah

Úvod	04
Menová politika, čo je alfa a omega	05
Legislatíva centrálnej banky a ako sa tvoria predpisy v súlade s EÚ	07
Regulácia finančného trhu a dohľad nad finančnými subjektmi	09
Ochrana práv spotrebiteľov a finančná gramotnosť	11
Platobný styk – skryté cesty peňazí	13
Široké portfólio zhromažďovania údajov	15
Nie je to len o minciach a bankovkách	17
Ekonomický výskum v prvej línii rešpektovanej komunity	21
Komunikácia s laickou a odbornou verejnosťou	23
Národná banka Slovenska ako dôležitá súčasť Eurosystemu	26
Služby NBS verejnosti	28

Úvod

Viete, čím bol v bankovníctve významný začiatok roka 1993? Dňa 1. januára 1993 vznikla Národná banka Slovenska ako nezávislá centrálna banka Slovenskej republiky. Publikácia vám priblíži niekoľko základných faktov o fungovaní centrálnej banky na Slovensku a zopár kvízových otázok vám pomôže otestovať, čo nové a zaujímavé ste sa pri čítaní dozvedeli. Mnohé informácie nájdete aj na [webovej stránke NBS](#).

Národná banka Slovenska je dôležitou inštitúciou nielen pre účastníkov celého finančného trhu, ale aj pre ekonomiku. V oblasti finančného trhu NBS prispieva k stabilite finančného systému ako celku. V jej záujme je aj ochrana klientov a rešpektovanie pravidiel hospodárskej súťaže. Jedna z kľúčových funkcií, ktorú NBS ako strešná inštitúcia všetkých bánk na Slovensku vykonáva, je aj dohľad nad finančným trhom.

Najvyšším riadiacim orgánom je Banková rada NBS. Členmi bankovej rady sú guvernér, dvaja viceguvernéri a traja ďalší členovia. Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády po ich schválení Národnou radou Slovenskej republiky. Troch ďalších členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda na návrh guvernéra NBS. Funkčné obdobie členov bankovej rady je šesťročné.

Centrála NBS je v Bratislave. Donedávna najvyššiu budovu v Bratislave a jednu z významných dominánt hlavného mesta slávnostne otvorili 23. mája 2002.

Zaujímavosťou je, že budova centrály je konštrukčne zhotovená z monolitického železobetónového skeletu so sústavou nosných stĺpov v kombinácii s prefabrikátmi. Z hľadiska technického vybavenia možno stále hovoriť o inteligentnej budove – spĺňa najvyššie nároky na úspornosť prevádzky a ekológiu. Má centrálny riadiaci systém, dvojplášťovú fasádu a 33 nadzemných podlaží. Výška budovy je 111 m. Zastavaná plocha je 6 272 m², úžitková plocha 56 492 m² a môže v nej pracovať viac ako 1000 zamestnancov.

Kvízová otázka č. 1:

Aké výročie oslávi Národná banka Slovenska v roku 2028?

Menová politika, čo je alfa a omega

Úlohou NBS ako člena Eurosystemu je podieľať sa na spoločnej menovej politike, ktorú uskutočňuje na základe rozhodnutí ECB. Na udržanie cenovej stability pôsobia aj vyhlásenia Rady guvernérov ECB ako najvyššieho orgánu (zasadnutia sa konajú každých šesť týždňov) o budúcich zámeroch menovej politiky, ktoré ovplyvňujú hospodársky a menový vývoj. Ich spoločným cieľom je zachovanie jednotnej menovej politiky a udržiavanie cenovej stability. To znamená udržať medziročnú infláciu tesne pod úrovňou 2 % v strednodobom horizonte. ECB ovplyvňuje podmienky na peňažnom trhu najmä prostredníctvom úrokových sadziieb. Výška úrokových sadziieb sa premieta do rozhodnutí podnikov a domácností o spotrebe a investíciách. Rozhodnutia o výške úrokových sadziieb sú dôležité aj pre komerčné banky, ktoré prijímajú vklady, poskytujú úvery a sporiace vklady a vzájomne obchodujú na peňažnom trhu. Banky si požičiavajú peniaze od centrálnej banky, preto je cena týchto peňazí základom na stanovenie výšky úrokových sadziieb v ekonomike. Proces, prostredníctvom ktorého sa úrokové sadzby premietajú do reálnej ekonomiky a ovplyvňujú vývoj cien, sa nazýva transmisný mechanizmus menovej politiky.

Centrálne banky zabezpečujú menovú politiku prostredníctvom nástrojov menovej politiky (operácie na voľnom trhu, automatické operácie, povinné minimálne rezervy), pomocou ktorých uskutočňujú transakcie s bankovým systémom na riadenie likvidity. Nástroje tvoria rôzne operácie, ktorými centrálna banka dodáva alebo odčerpáva prebytočnú likviditu z trhu. Rada guvernérov ECB však môže v prípade potreby prijať neštandardné opatrenia pri dlhodobějších operáciách a nákupoch cenných papierov, aby poskytla likviditnú podporu finančnému systému. Neštandardné operácie pomáhajú pri plnení cieľov, pri úverovaní subjektov a zároveň znižujú mieru neistoty na finančných trhoch. ECB pri stanovovaní úrokových sadzieb zohľadňuje ekonomickú a menovú analýzu. V rámci ekonomickej analýzy hodnotí aktuálny vývoj reálnej ekonomiky a jej pôsobenie na vývoj cien. Pri menovej analýze sa sleduje rast peňažnej zásoby prostredníctvom menového agregátu M3 (jeden z agregátov, ktorým sa určuje množstvo peňazí v ekonomike). Rast peňažnej zásoby a inflácia sú v strednodobom až dlhodobom horizonte úzko prepojené. Inflácia je chápaná ako prílišné množstvo peňazí v obehu v dôsledku ponúkaného množstva tovarov a služieb.

V súvislosti s plnením hlavnej úlohy NBS publikuje analýzy o vývoji slovenskej ekonomiky a predikcie o makroekonomickom vývoji. Analytici NBS hodnotia aktuálny makroekonomický vývoj vo svojich pravidelných publikáciách a analytických komentároch. NBS tiež publikuje priebežne aktualizovanú [makroekonomickú databázu](#).

Kvízová otázka č. 2:

Ako sa volá najvyšší rozhodovací orgán Európskej centrálnej banky?

Kvízová otázka č. 3:

Čo znamená, keď hovoríme o cenovej stabilite?

Legislatíva centrálnej banky a ako sa tvoria predpisy v súlade s EÚ

Právne predpisy, ktoré sa tvoria v NBS, pokrývajú všetky sféry jej činností. Patrí sem postavenie a pôsobnosť NBS, peňažný obeh, finančný trh, platobné systémy, poskytovanie platobných služieb a tiež oblasť devízových vzťahov. NBS predkladá vláde SR návrhy zákonov v súvislosti s peňažným obehom, návrhy zákonov v ostatných oblastiach pôsobnosti predkladá spolu s Ministerstvom financií SR.

Ústava Slovenskej republiky zároveň priznáva NBS osobitné postavenie v oblasti legislatívy – právomoc vydávať

všeobecne záväzné právne predpisy, t. j. vyhlášky a opatrenia v prípadoch, ak ju na to splnomocňuje zákon. Opatrenia NBS, ktoré sa vyhlasujú oznámením v Zbierke zákonov SR, sa zverejňujú vo Vestníku Národnej banky Slovenska.

Vestník NBS obsahuje tiež rozhodnutia Bankovej rady NBS, ale aj metodické usmernenia a odporúčania, ktoré bližšie vysvetľujú uplatňovanie právnych predpisov NBS a sú dôležité pre celý finančný sektor.

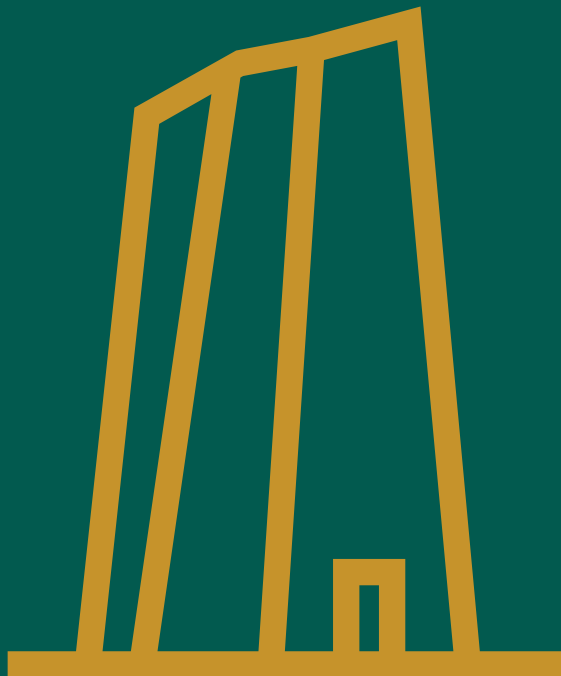

Kvízová otázka č. 4:

Ako sa volá zákon, ktorým bola zriadená prvá nezávislá centrálna banka v SR?

Veľká časť legislatívnej činnosti NBS sa týka posudzovania návrhov zákonov, ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov a nenormatívnych materiálov v rámci medzirezortného pripomienkového konania. NBS uplatňuje pripomienky k tým návrhom ustanovení, ktoré by mali negatívny vplyv na právnu úpravu alebo nejakým spôsobom ovplyvňovali jej činnosti.

Je dôležité, aby centrálna banka zabezpečila zosúladenie práva SR s právom EÚ. NBS pravidelne konzultuje návrhy právnych predpisov a ECB je pravidelne informovaná o spôsobe preberania relevantných právnych predpisov ECB a o implementačných opatreniach NBS, tzv. verifikačný proces.

Regulácia finančného trhu a dohľad nad finančnými subjektmi

Dohľad nad finančným trhom je najrozsiahlejšou činnosťou NBS. Zahŕňa dohľad nad finančným trhom vrátane obozretného dohľadu na makroúrovni a tiež dohľad v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov.

Cieľom dohľadu nad finančným trhom je prispievať k stabilite a aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti, rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže, ochrany finančných spotrebiteľov a iných klientov.

Dohľad v NBS zahŕňa dohľad na mieste, dohľad na diaľku a ochranu finančných spotrebiteľov. NBS vedie konania, udeľuje povolenia, licencie, súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu a pripravuje návrhy na reguláciu finančného trhu. Taktiež vydáva stanoviská, metodické usmernenia a odporúčania.

NBS v rámci dohľadu nad finančným trhom vedie aktuálne zoznamy a registre dohliadaných subjektov, ktoré zverejňuje na svojom webovom sídle.

NBS a FinTech

S rastúcim významom technológií v každodennom živote sa v posledných rokoch výrazne zvýšil záujem o podnikanie v sektore finančných služieb s využitím inovatívnych technológií (FinTech). Uplatňovanie inovácií na finančnom trhu so sebou prinieslo aj novú terminológiu. Biometrická autentifikácia, big data a machine learning, mobilná peňaženka, NFC, cloud computing, alternatívne spôsoby platieb (PSD 2), crowdfunding, kryptoaktíva, algoritmické obchodovanie, smart contracts – to sú obchodné modely a technológie, o ktorých pred niekoľkými rokmi finančný trh ani nechyroval.

S cieľom podporiť implementáciu moderných technológií na slovenskom finančnom trhu a zlepšovať pravidlá jeho fungovania spustila NBS 1. apríla 2019 v spolupráci s MF SR inovačný hub. Záujemcovia s reálnym podnikateľským plánom vo FinTech oblasti môžu vďaka nemu viesť dialóg s expertmi NBS, ktorí im pomôžu pochopiť detaily požiadaviek týkajúcich sa podnikania na finančnom trhu. Vytvorením inovačného hubu sa NBS zaradila medzi inovatívne orgány dohľadu. Viac informácií o inovatívnych obchodných modeloch a opis najčastejšie používaných inovatívnych technológií na finančnom trhu môžete nájsť na [webovom sídle NBS](#).

NBS a Európsky systém finančného dohľadu

NBS je súčasťou Európskeho systému finančného dohľadu (ESFS), ktorý tvoria Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB), tri európske orgány dohľadu (EBA, ESMA a EIOPA) a vnútroštátne orgány dohľadu.

Hlavným cieľom ESFS je zabezpečiť, aby sa pravidlá, ktoré sa vzťahujú na finančný sektor, uplatňovali vo všetkých členských štátoch v záujme zachovania finančnej stability, podporovania dôvery a poskytovania ochrany spotrebiteľom. Medzi ciele ESFS patrí aj vypracovanie spoločnej kultúry dohľadu a fungovanie jednotného európskeho finančného trhu.

Prioritami v poslednom období boli zavedenie bankovej únie, rozvoj únie kapitálových trhov a vystúpenie Spojeného kráľovstva z EÚ.

V jednotlivých sektoroch finančných služieb – bankovníctvo, poisťovníctvo a kapitálový trh – vykonávajú dohľad Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA), Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA).

Kvízová otázka č. 5: Ktoré európske orgány dohľadu majú skratky EIOPA a ESMA?

Ochrana práv spotrebiteľov a finančná gramotnosť

Ochrana spotrebiteľov je súčasťou úloh NBS od januára 2015, kedy NBS prevzala od Slovenskej obchodnej inšpekcie spotrebiteľský dohľad v oblasti finančného trhu. V tejto oblasti musia klienti hľadať riešenie na súdoch, prípadne formou alternatívneho riešenia sporov, ktorým je mediácia, prípadne rozhodcovské konanie. NBS v rámci ochrany spotrebiteľa vybavuje podania spotrebiteľov a iných klientov, ktorí sú nespokojní s finančnými službami. Poskytuje spotrebiteľovi ochranu pred neprijateľnými obchodnými podmienkami alebo obchodnými praktikami tak, že zakáže poskytovateľovi služby používať takéto zmluvné ustanovenia alebo predajné

praktiky. Pri nespokojnosti s finančnou službou môže spotrebiteľ podať sťažnosť u poskytovateľa tejto služby alebo priamo do NBS buď poštou alebo elektronicky prostredníctvom formulára. NBS poskytuje spotrebiteľom tzv. verejnoprávnu ochranu práv a snaží sa využiť všetky nástroje, aby neboli porušené zmluvy alebo iné pravidlá pri poskytovaní finančnej služby. Taktiež dbá, aby sa nepoužívali nekalé obchodné praktiky, zavádzajúca reklama a pod. NBS nerozhoduje spory vyplývajúce zo zmluvy medzi spotrebiteľom a finančnou inštitúciou.

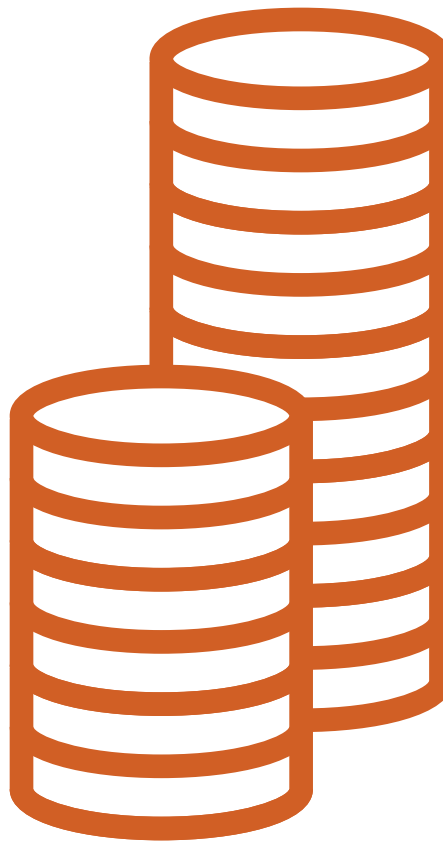
NBS pôsobí preventívne a ukladá dohliadanému subjektu opatrenia, aby nevykonával činnosti, ktoré porušujú práva a právom chránené záujmy spotrebiteľov. Ak zistí porušenie pravidiel, ukladá pokuty a iné sankcie.

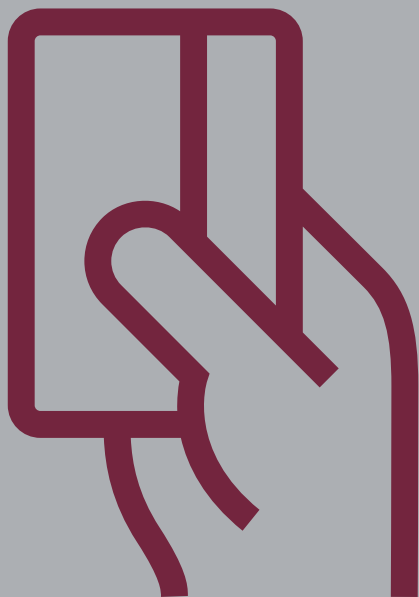
Súčasťou úloh NBS pri ochrane spotrebiteľa je aj **podpora finančnej gramotnosti** obyvateľstva. NBS z podaní spotrebiteľov vníma jednak starosti obyvateľov s finančnými službami, ale aj úroveň ich finančnej gramotnosti. V roku 2019 NBS pripravila [Stratégiu NBS na podporu finančnej gramotnosti](#). Na konci roka 2020 NBS predstavila nový projekt v oblasti finančného vzdelávania – [5 peňazí](#), v ktorom pomáha všetkým, ktorí to potrebujú. Portál prináša užitočné informácie o peniazoch na jednom mieste. Platí, že čím budeme mať finančne vzdelanejšie obyvateľstvo, tým stabilnejší bude ekonomický a finančný systém. Lepšie ekonomické rozhodovanie prinesie spotrebiteľom a ich rodinám vyšší blahobyt.

Kvízová otázka č. 6:

Aké dva spôsoby môže využiť spotrebiteľ pri podaní sťažnosti do NBS, ak je nespokojný s poskytnutím finančnej služby?

Platobný styk – skryté cesty peňazí

Národná banka Slovenska má nezastupiteľné miesto v procese fungovania platobných systémov a systémov na vyrovanie cenných papierov. Vystupuje ako ich prevádzkovateľ, účastník a zároveň prispieva k ich bezproblémovému fungovaniu stanovovaním pravidiel a štandardov pre tieto systémy.

NBS prevádzkuje dva platobné systémy, a to národný komponent platobného systému TARGET2 (TARGET2 – SK) a retailový platobný systém SIPS.

TARGET je Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System). Číslo 2 za skratkou TARGET znamená, že ide o novšiu generáciu systému. Je vytvorený a funguje na základe jednotnej spoločnej platformy, cez ktorú sa technicky rovnakým spôsobom zadávajú a spracovávajú všetky platobné príkazy a aj prijímajú platby. Platby sú spracované v reálnom čase v priebehu niekoľkých minút.

Popri dennej prevádzke systému, konzultačnej a obchodnej podpore jeho účastníkov a pravidelnom testovaní NBS koordinuje vývoj, zmeny, testovanie a nasadzovanie nových verzií programového vybavenia platformy, na ktorej je systém TARGET2 prevádzkovaný.

NBS sa spolupodieľa aj na prevádzkovaní jednotnej technickej platformy, ktorá slúži na vyrovanie transakcií s cennými papiermi – TARGET2 – Securities.

SIPS je retailový platobný systém určený na spracovanie a vyrovnanie bežných klientskych platieb v eurách – t. j. platieb klientov komerčných bánk. Platobné transakcie sa v platobnom systéme SIPS spracovávajú v štyroch klíringových cykloch a ich výsledky sa finančne vyrovnávajú v systéme TARGET2-SK. Systém SIPS zabezpečuje pre svojich účastníkov spracovanie platieb nielen na území Slovenskej republiky, ale aj v rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru.

Kvizová otázka č. 7:

Aké dva platobné systémy prevádzkuje NBS?

Kvizová otázka č. 8:

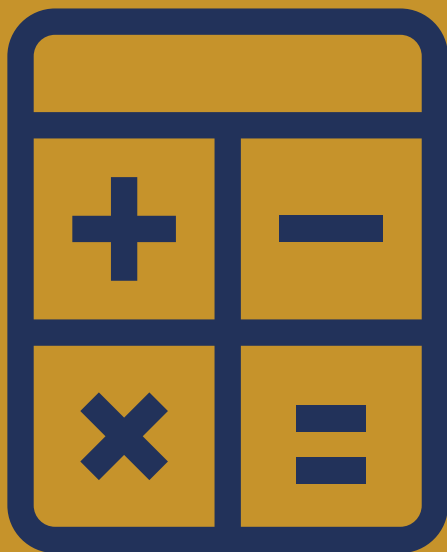
Aký je najpoužívanejší bezhotovostný platobný prostriedok v SR?

Karty, úhrady, inkasá a čo prinesie budúcnosť

Najpoužívanejším bezhotovostným platobným prostriedkom v SR sú platobné karty, nasledujú úhrady a inkasá. SR je krajinou, ktorá ako jedna z prvých zaviedla bezkontaktné platby kartou a v súčasnosti už takmer všetky platobné karty aj platobné terminály u obchodníkov poskytujú možnosť platiť touto bezpečnou technológiou. Bezkontaktné je možné platiť aj mobilom, smart hodinkami a pod.

SR je súčasťou SEPA oblasti, v rámci ktorej platia jednotné pravidlá a štandardy pre úhrady a inkasá. V rámci SEPA môžu občania i podniky zasielať a prijímať platby v eurách, či už v rámci jednej krajiny alebo medzi jednotlivými krajinami za rovnakých základných podmienok, práv a povinností bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú. To znamená, že aj zahraničné platby v eurách v rámci EHP oblasti sa vykonávajú rovnako rýchlo a za rovnakých podmienok ako domáce platby.

Dôležitou témou aj budúcnosti bude implementácia okamžitých platieb. Okamžitá platba je platba, ktorá je dostupná klientovi banky 24 hodín denne/7 dní v týždni/365 dní v roku a je pripísaná na účet príjemcu do desiatich sekúnd od iniciácie platby bankou platiteľa. NBS v spolupráci s bankovým sektorom SR vypracovala [Národný plán pre zavedenie okamžitých platieb v SR](#), ktorý stanovuje termín zavedenia okamžitých platieb aj podmienky zavedenia tohto typu platieb v SR.

Široké portfólio zhromažďovania údajov

Národná banka Slovenska metodicky pripravuje, zbiera, zostavuje a zverejňuje široké portfólio štatistík, ktoré slúžia na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky eurozóny, stability finančného systému Slovenskej republiky, iných činností Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB), Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB), Eurostatu a iných medzinárodných inštitúcií.

Údajovú základňu tvoria údaje finančných aj nefinančných subjektov zbierané na základe slovenskej a európskej legislatívy. Okrem interných používateľov (NBS) ju využívajú aj účastníci finančných trhov, subjekty verejnej správy, médiá a široká verejnosť. Zostavovaná štatistika je plne harmonizovaná s požiadavkami nadnárodných inštitúcií.

Štatistiky poskytované Národnou bankou Slovenska sa členia na niekoľko hlavných oblastí podľa zhromažďovaných údajov.

Menová a finančná štatistika zahŕňa bilančnú štatistiku Národnej banky Slovenska, bánk, pobočiek zahraničných bánk a podielových fondov peňažného trhu. Ide o údaje týkajúce sa finančných a nefinančných aktív a pasív finančných inštitúcií. Národná banka Slovenska zabezpečuje aj úrokovú štatistiku bánk týkajúcu sa stavu vkladov a úverov, ako aj nových obchodov. Popri bilančnej a úrokovej štatistike finančných inštitúcií je súčasťou menovej a finančnej štatistiky aj štatistika dlhodobých úrokových sadzieb podľa konvergenčných kritérií, štatistika ostatných finančných sprostred-

kovateľov (lízingové spoločnosti, faktoringové spoločnosti a spoločnosti splátkového predaja), štatistika aktív a pasív investičných fondov a štatistika cenných papierov.

Štatistika platobnej bilancie okrem samotnej platobnej bilancie zahŕňa aj štatistiku medzinárodnej investičnej pozície, hrubého zahraničného dlhu, devízových rezerv a priamych zahraničných investícií. Štatistika z oblasti platobného styku zahŕňa agregované údaje za klientov poskytovateľov platobných služieb a údaje za platobné systémy prevádzkované NBS.

Štatistika poisťovní a penzijných fondov predstavuje sektoro-vo členené jednotlivé finančné nástroje aktív a pasív uvedených subjektov.

Národná banka Slovenska spolupracuje pri zostavovaní štvrtročných finančných účtov a štatistike vládnych financií so Štatistickým úradom SR (je zodpovedný za údaje sektora verejnej správy a taktiež za ročné finančné účty za celú ekonomiku) a Ministerstvom financií SR.

[Viac k štatistike nájdete na webe NBS.](#)

Kvízová otázka č. 9:

Kto využíva štatistiku poskytovanú NBS?

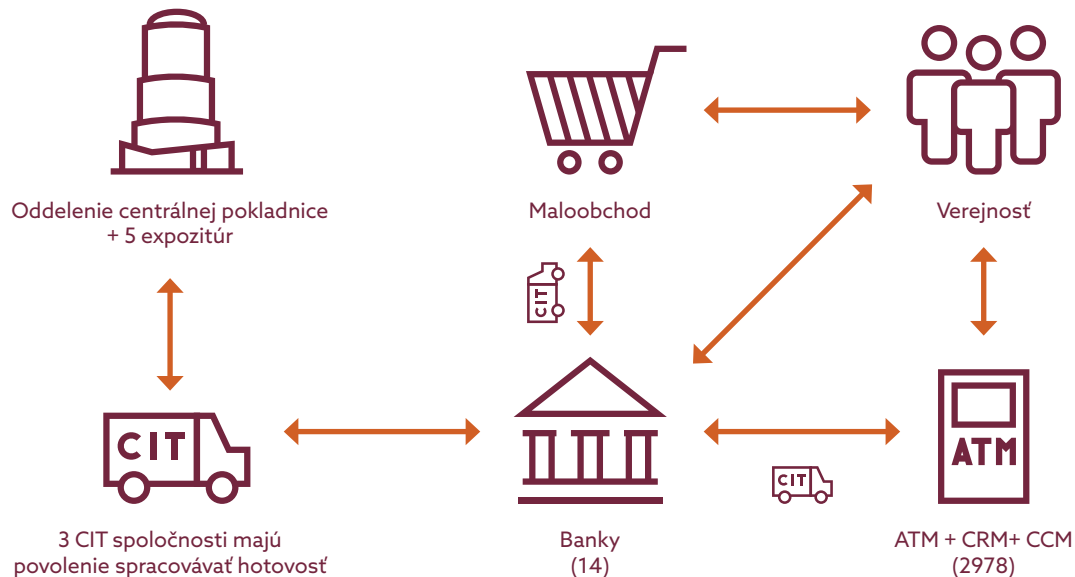

Nie je to len o minciach a bankovkách

Slovenská republika sa 1. januára 2009 stala 16. krajinou eurozóny – zoskupenia krajín, v ktorom sa používa jednotná mena – euro. Jednou z hlavných úloh Národnej banky Slovenska v oblasti hotovostného peňažného obehu je vydávať v požadovanom množstve, štruktúre a kvalite do peňažného obehu eurobankovky a obehové a pamätné euromince, ktoré sú zákonným platidlom v celej eurozóne. Vydáva tiež zberateľské mince z drahých, prípadne bežných kovov, ktoré sú zákonným platidlom v SR. Fungovanie hotovostného peňažného obehu je zobrazené na obrázku č. 1.

Obrázok 1: Fungovanie hotovostného peňažného obehu v Slovenskej republike

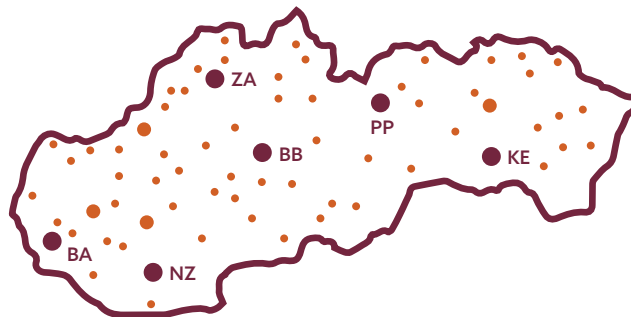
NBS v oblasti hotovostného peňažného obehu zabezpečuje:

- vydávanie eurobankoviek a euromincí do obehu,
- tlač bankoviek a razbu mincí,
- spracovanie hotovosti od klientov (bánk),
- výmenu slovenských korún za eurá,
- sťahovanie falzifikátov a podozrivých eurobankoviek a euromincí z obehu,
- analýzu a archiváciu falzifikátov,
- prepravu eurobankoviek a euromincí medzi vlastnými úschovnými miestami,
- ničenie eurobankoviek a euromincí nevhodných do obehu,
- udeľovanie povolenia prepravným (CIT) spoločnostiam na spracovanie hotovosti,
- súlad spracovania eurovej hotovosti bankami a profesionálnymi spracovateľmi hotovosti s platnou legislatívou eurozóny.

Úlohy týkajúce sa emisie, spracovania a správy zásob zabezpečuje NBS prostredníctvom šiestich úschovných miest: oddelenia centrálnej pokladnice v ústredí NBS v Bratislave a 5 expozitúr v mestách Banská Bystrica, Košice, Nové Zám-

ky, Poprad a Žilina. Z geografického hľadiska má NBS na západnom, strednom a východnom Slovensku po 2 úschovné miesta (obrázok č. 2). Jedno úschovné miesto poskytuje služby približne 0,9 mil. obyvateľov v každom regióne.

Obrázok 2: Geografické rozloženie Úschovných miest NBS

Spracovaním, následným ničením i emisiou len nových či upotrebitelných eurobankoviek a euromincí zabezpečuje NBS primeranú kvalitu a čistotu hotovostného obehu a tým aj integritu našej spoločnej meny na území Slovenskej republiky.

NBS odhaduje, že v roku 2020 spracuje približne 240 mil. kusov eurobankoviek a 180 mil. kusov euromincí, čo je v porovnaní so štandardným spracovaním menej v dôsledku

vplyvu pandémie koronavírusu COVID-19. NBS spracuje v priemere ročne 300 – 320 mil. kusov eurobankoviek a 200 – 250 mil. kusov euromincí.

Pre zaujímavosť – NBS v roku 2019 spracovala 313,7 mil. ks bankoviek, ktorých výška dosahuje takmer 38 km, teda 4,25-násobok výšky Mount Everestu. Hmotnosť spracovaných mincí (255,2 mil. ks) bola 1 381 t, čo je 9-násobok hmotnosti vráskavca obrovského.

Výška spracovaných
eurobankoviek v roku 2019

37,7 km

=

4,25 x Mount Everest

Hmotnosť spracovaných
euromincí v roku 2019

1 381 t

=

9 vráskavcov obrovských

Platidlá modernej doby

Vývoj a výroba eurobankoviek vychádza z najnovších poznatkov technológie výroby a špeciálnych materiálov, ktoré sa používajú na výrobu ich jednotlivých ochranných prvkov. Dôležitým aspektom je ich moderný a nezameniteľný dizajn. V obehu je sedem nominálnych hodnôt eurobankoviek vydaných v dvoch sériách: 5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € a 500 €.

NBS vydáva aj zberateľské euromince (informácia o parametroch mincí je aj vo Vestníku NBS) z drahých či bežných kovov, ktoré sú zákonným platidlom len v Slovenskej republike. Zberateľské euromince sa vydávajú na základe emisného plánu schváleného Bankovou radou NBS. Ich vydávaním NBS pripomína významné osobnosti, historické udalosti a lokality Slovenska. Razbu obehových, pamätných a zberateľských euromincí pre NBS zabezpečuje Mincovňa Kremnica, š. p.

Falzifikáty a ochranné prvky eurobankoviek

NBS eviduje a archivuje všetky falzifikáty zadržané na území Slovenskej republiky a výsledky analýz a expertíz falzifikátov sa poskytujú orgánom činným v trestnom konaní.

Podiel falzifikátov eurobankoviek a euromincí zadržaných na území Slovenskej republiky z celkovo zadržaných falzifikátov v rámci eurozóny je nízky, dlhodobo sa pohybuje na úrovni 0,3 až 0,5 %. Na jeden milión eurobankoviek v emisii pripadá len asi 8 ks falzifikátov.

Kvízová otázka č. 10:

Viete, kedy prestala NBS vydávať do obehu 500-eurové bankovky?

Kvízová otázka č. 11:

Koľko zberateľských a pamätných mincí vydala NBS v roku 2020?

Ekonomický výskum v prvej líni rešpektovanej komunity

NBS sa venuje aplikovanému výskumu najmä v rámci podpory menovopolitických rozhodnutí a rozhodnutí v oblasti finančnej stability. Ambíciou výskumu v NBS je byť najrenomovanejšou inštitúciou v oblasti ekonomického výskumu na Slovensku a rešpektovaným členom medzinárodnej komunity výskumníkov.

Podľa strednodobej stratégie výskumu NBS sú hlavnými tematickými oblasťami menová politika a inflácia, finančná stabilita, spoločná európska mena a konvergencia Slovenska v rámci EÚ. Cieľom niektorých výskumných projektov je navrhnuť metodické vylepšenia v oblasti ekonomického modelovania. Ďalšie projekty sa zaoberajú otázkami trhu práce, reálnej ekonomiky alebo fiškálnej politiky.

Štandardnými výstupmi výskumu NBS sú recenzované [výskumné štúdiá](#) voľne dostupné na webových stránkach, ktoré sú často pracovnou verziou článkov neskôr publikovaných vo vedeckých časopisoch.

Výskumní pracovníci prispievajú aj do série kratších [analytických komentárov](#), ktorá je spoločnou platformou ekonomických analytikov NBS na publikovanie čiastkových analýz relevantných hlavne pre Slovensko.

K zviditeľňovaniu výsledkov výskumu NBS prispieva aj spolupráca so zahraničnými odborníkmi. Medzinárodné projekty sa realizujú v dvoch výskumných sieťach ESCB (HFCN a PRISMA) a v nezávislej výskumnej sieti CompNet (orientuje

sa na analýzu konkurencieschopnosti na základe podnikových údajov). Aktivita NBS v sieti HFCN (Household Finance and Consumption Network) sa sústreďuje na zisťovanie o financiách a spotrebe domácností na Slovensku. Výskumná sieť PRISMA (Price-setting Microdata Analysis Network) sa zameriava na mikroekonomickú analýzu stanovovania cien v podnikoch.

NBS podporuje spoluprácu s akademickými inštitúciami formou programu hosťujúceho výskumníka, v rámci ktorého každoročne absolvujú krátkodobú stáž dvaja akademickí pracovníci. Národná banka Slovenska organizuje aj výskumné semináre, ktoré slúžia na získanie odbornej spätnej väzby na vlastné výskumné projekty. Odborná debata o aktuálnych témach hospodárskej politiky sa uskutočňuje v rámci diskusných seminárov, ktoré sú určené odbornej verejnosti a študentom. Každý druhý rok NBS organizuje medzinárodnú vedeckú konferenciu na aktuálne témy výskumu a hospodárskej politiky.

Kvízová otázka č. 12: Viete, akému druhu výskumu sa venuje NBS?

Komunikácia s laickou a odbornou verejnosťou

Národná banka Slovenska sa usiluje byť modernou a otvorenou centrálnou bankou, prinášať témy a určovať trendy vo finančnom vzdelávaní. Hlavným princípom komunikácie je odovzdať informácie o tom, čo banka robí a zároveň sprostredkovať dôležité posolstvá Európskej centrálnej banky.

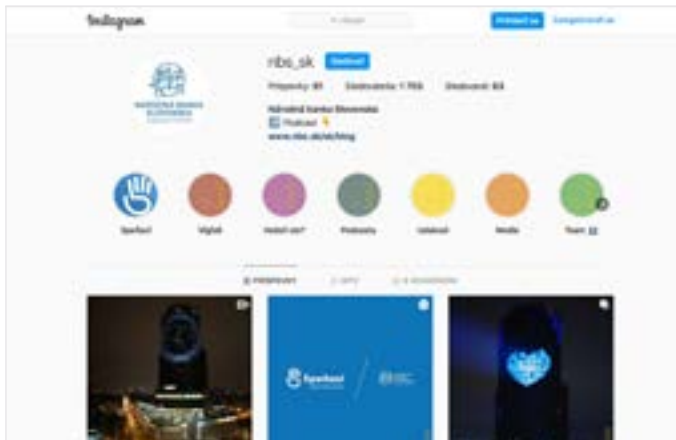
NBS zintenzívnila externú komunikáciu nielen štandardnými nástrojmi, ale aj vizuálne cez osvetlenie budovy pri významných udalostiach, alebo aby predstavila zberateľské a pamätné mince. V priestoroch centrály organizuje výstavy, najmä v spolupráci s VŠVU. NBS podporuje dobrovoľnícke podujatia svojich zamestnancov a charitatívne aktivity.

Systemovo NBS komunikuje prostredníctvom sociálnych sietí, ktoré sú vhodným nástrojom na zvýšenie frekvencie vydávaných správ aj na rozšírenie celkového záberu komunikácie o ďalšie oblasti pôsobnosti NBS. Vďaka nim funguje rýchlejší, priamejší prístup k verejnosti. Platformy Facebook, LinkedIn, Twitter, Instagram a YouTube patria k najpoužívanejším zdrojom, pre rôzne cieľové skupiny.

Facebook

Instagram

LinkedIn

Twitter

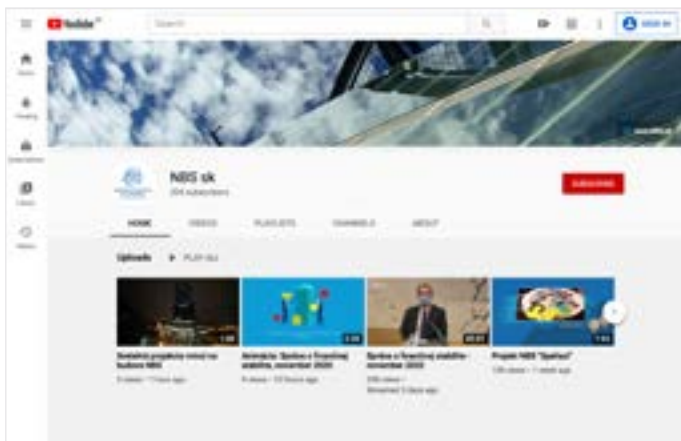

Finančné vzdelávanie je takisto oblasťou, do ktorej NBS aktívne vstupuje a tvorí obsah – videá, texty, moduly, kvízy či odborné materiály (www.5penazi.sk). Veľa zaujímavých výstav a ďalších kultúrnych podujatí organizuje pre verejnosť [Múzeum mincí a medailí v Kremnici](#), ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti NBS.

Spolupráca so školami, asociáciami, obchodnými komorami, bankami či samosprávou je pre NBS ďalším priestorom, v ktorom sa usiluje o efektívne informovanie, angažovanie a vzdelávanie.

Komunikácia orientovaná na odbornú i laickú verejnosť je priamym nástrojom menovej politiky, nie iba jej doplnkom. Vyhodnocovanie jej efektívnosti a naplnenia očakávaní pre čo najširšie publikum je dôležitou súčasťou jej ďalšieho rozvoja. Viac informácií nájdete v [Stratégii komunikácie NBS](#).

YouTube

Kvízová otázka č. 13:

Aký Twitter účet má NBS?

Národná banka Slovenska ako dôležitá súčasť Eurosystemu

Primárnym cieľom Eurosystemu je udržiavať cenovú stabilitu. Zároveň sa Eurosystem usiluje o finančnú stabilitu a presadzuje finančnú integráciu v Európe. V rámci jednotného mechanizmu dohľadu, ktorý zahŕňa aj príslušné vnútroštátne orgány, ECB zodpovedá za prudenciálny dohľad nad úverovými inštitúciami v eurozóne a v zúčastnených členských štátoch nepatriacich do eurozóny.

Medzi základné úlohy Eurosystemu patria:

- definovať a vykonávať menovú politiku eurozóny,
- vykonávať devízové operácie,
- držať a spravovať oficiálne devízové rezervy krajín eurozóny (správa portfólií),
- podporovať plynulé fungovanie platobných systémov.

Ďalšie úlohy zahŕňajú oblasti bankovník, štatistiky, finančnej stability a medzinárodnej spolupráce.

Najvyšším rozhodovacím orgánom Eurosystemu je Rada guvernérov ECB. Tvorí ju šesť členov Výkonnej rady ECB a guvernéri všetkých národných centrálnych bánk krajín eurozóny.

Spolupráca s medzinárodnými inštitúciami

NBS spolupracuje s viacerými medzinárodnými inštitúciami buď priamou účasťou na stretnutiach, alebo v rámci iných foriem spolupráce.

Medzinárodný menový fond a Svetová banka

SR je od roku 1993 členom oboch Brettonwoodských inštitúcií: Medzinárodného menového fondu (MMF) a Svetovej banky (SB). Guvernér NBS zastupuje SR v Rade guvernérov MMF a viceguvernér NBS je alternátom guvernéra v Rade guvernérov SB.

Rada EÚ a Európska komisia

Od vstupu SR do Európskej únie 1. mája 2004 sa raz za 6 mesiacov guvernér NBS zúčastňuje na tzv. neformálnom zasadnutí ministerského výboru pre hospodárske a finančné záležitosti EÚ (ECOFIN). Experti NBS sú zapojení do práce viacerých výborov a pracovných skupín Rady EÚ a Európskej komisie.

OECD

Vstupom SR do OECD v roku 2000 sa Slovensko zaradilo medzi ekonomicky najvyspelejšie krajiny sveta. NBS je zapojená aj do práce výborov a pracovných skupín OECD a v rámci SR je aj gestorom alebo spolugestorom vo Výbore pre hospodársku politiku, Výbore pre poisťovníctvo a súkromné dôchodky, Výbore pre finančné trhy a v Medzinárodnej skupine pre finančné vzdelávanie.

BIS

V BIS sa pravidelne stretávajú guvernéri centrálnych bánk a diskutujú o kľúčových medzinárodných ekonomických, menových a finančných záležitostiach. NBS je členom a akcionárom BIS od roku 1993, ako jedna z nástupcov Národnej banky Československej, ktorá sa stala členom BIS už v roku 1930.

EBOR

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) podporuje transformáciu krajín na trhovo orientované ekonomiky prostredníctvom poradenskej činnosti, poskytovaním pôžičiek a garanciami. Medzi prioritné oblasti, v ktorých je EBOR aktívna na Slovensku do roku 2022, patria zvyšovanie konkurencieschopnosti prostredníctvom sofistikovaných finančných nástrojov a podpora zelenej ekonomiky pomocou špecializovaných spôsobov financovania.

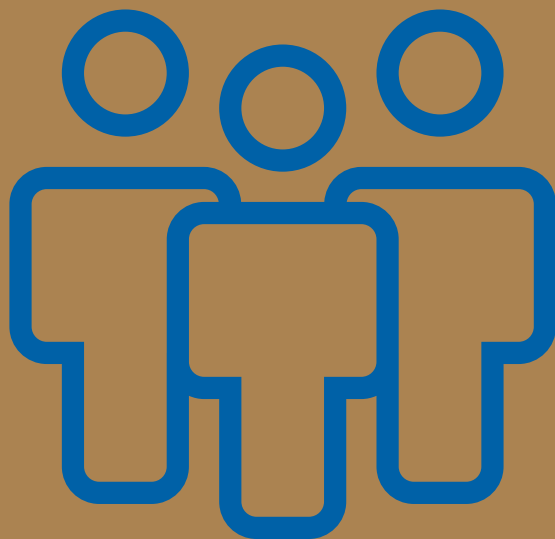
Technická spolupráca

Svoje znalosti a skúsenosti posúva NBS iným centrálnym bankám a orgánom dohľadu v rámci technickej spolupráce už od roku 2005. NBS organizuje školenia, študijné návštevy a stáže vo vybraných tematických oblastiach pre pracovníkov centrálnych bánk z krajín, na ktoré sa prioritne zameriava zahraničná politika SR a spoločná politika EÚ. Popri bilaterálnych projektoch sa NBS v spolupráci s inými európskymi centrálnymi bankami aktívne zapája aj do multilaterálnych projektov pre centrálnu banku krajín mimo EÚ.

Kvízová otázka č. 14:

Ako sa volajú dve Brettonwoodské inštitúcie, s ktorými NBS spolupracuje?

Služby NBS verejnosti

- náhrada poškodených eurobankoviek,
- posúdenie pravosti bankoviek,
- výmena korunových bankoviek za eurá bez časového obmedzenia,
- knižničné služby,
- sprístupnenie dokumentov prostredníctvom archívu,
- prednášky pre školy.

NBS

- nevedie účty,
- neposkytuje úvery,
- nevymieňa iné meny za eurá.

Odpovede na kvízové otázky

1. Bude to 35 rokov od jej vzniku.
2. Rada guvernérov.
3. Cenovú stabilitu máme vtedy, keď je miera inflácie (t. j. miera, o ktorú sa z roka na rok v priemere zvýšia spotrebiteľské ceny) kladná, nízka a stabilná. V súčasnosti je cieľom udržiavať infláciu v strednodobom horizonte na úrovni nižšej, ale blízkej 2 %.
4. Je to Zákon o NBS č. č. 566/1992 Zb.
5. Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA).
6. Spotrebiteľ môže podať svoju sťažnosť poštou alebo elektronicky.
7. Ide o systémy TARGET 2-SK a SIPS.
8. Najpoužívanejším bezhotovostným platobným prostriedkom v SR sú platobné karty.
9. Okrem interných používateľov (NBS) ju využívajú aj účastníci finančných trhov, subjekty verejnej správy, médiá a široká verejnosť.
10. Národná banka Slovenska prestala vydávať 500-eurové bankovky do obehu 27. januára 2019.
11. V roku 2020 NBS vydala v súlade s Emisným plánom NBS šesť zberateľských a jednu pamätnú euromincu.
12. Ide o aplikovaný výskum.
13. @NBS_sk/Twitter
14. K Brettonwoodským inštitúciám patrí Medzinárodný menový fond a Svetová banka.

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Centrála: 02/5787 1111
Kontakty: info@nbs.sk
www.nbs.sk

Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely
je povolené s uvedením zdroja.